

Derde druk

DE LERENDE PROFESSIONAL

Boom

Vera Ranty, Sjoerd van Gurp
en Joos Priem

De lerende professional

De lerende professional

Derde druk

Vera Ranty
Sjoerd van Gorp
Joos Priem

Boom

**inclusief
website!**

Met behulp van onderstaande unieke activeringscode krijg je toegang tot de website **www.delerendeprofessional.nl** voor extra materiaal. Deze code is persoonsgebonden en gekoppeld aan de derde druk. Na activering van de code is de website twee jaar toegankelijk. De code kan tot zes maanden na het verschijnen van een volgende druk geactiveerd worden. De code is eenmalig te gebruiken.

Opmaak binnenwerk: Textcetera, Den Haag
Basisontwerp omslag: Dog & Pony, Amsterdam
Omslagontwerp: Haagsblauw
Foto omslag: Viktoria Kurpas

© Ranty, Van Gulp, Priem & Boom uitgevers Amsterdam, 2020

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

ISBN 978 90 244 2700 0
ISBN 978 90 244 2701 7 (e-book)
NUR 133

www.delerendeprofessional.nl
www.boomhogeronderwijs.nl

Inhoud

Inleiding	9
Deel I Persoonlijke ontwikkeling	11
1 Wie ben ik?	13
1.1 Jezelf onderzoeken	14
1.2 Kwaliteiten, eigenschappen en vaardigheden	15
1.3 Kernkwaliteiten	15
1.4 Congruent gedrag	17
2 Reflecteren	21
2.1 Wat is reflecteren?	21
2.2 Reflectiemodel van Korthagen	22
2.3 Johari-venster	25
2.4 Intervisie	26
3 Denken en voelen	31
3.1 Emoties	31
3.2 Invloed van emoties op het gedrag	32
3.3 Kerngedachten	33
3.4 Omgaan met problemen	34
3.5 Stress	35
3.6 Omgaan met stress	36
3.7 Sensitiviteit	37
3.8 Intuïtie	39
4 Houding	41
4.1 Definitie van houding	41
4.2 Studiehouding	42
4.3 Houding in het werk	42
4.4 De lerende professional	43
4.5 Respect	44
4.6 Verantwoordelijkheid	44
4.7 Proactiviteit	45
4.8 Ethiek	46
4.9 Beroepscode	47

5	Authenticiteit en integriteit	51
5.1	Authenticiteit	51
5.2	Zelfbeeld	53
5.3	Autonomie	54
5.4	Kijk op integriteit	54
5.5	Kwaliteiten en vaardigheden	55
6	Persoonlijk leiderschap en visie	59
6.1	Zelf je leven sturen	59
6.2	Wat heb je nodig voor persoonlijk leiderschap?	60
6.3	Zelfsturing en verantwoordelijkheid nemen bij persoonlijk leiderschap	62
6.4	Wat houdt visie in?	63
6.5	Belang van visie	64
6.6	Ontwikkelen van een visie	65
7	Zingeving	69
7.1	Wat geeft mijn leven zin?	69
7.2	Zingeving	71
7.3	Levensvragen	72
7.4	Levensloop	73
7.5	Levensvisie	74
7.6	Zingeving in je werk	74
7.7	Spiritualiteit	76
8	Normen en waarden	79
8.1	Moraal	79
8.2	Waarden	79
8.3	Normen	82
8.4	Rol van de professional	83
8.5	Zelfonderzoek	84
Deel II	Professionele ontwikkeling	87
9	Leren en studeren	89
9.1	Plannen	90
9.2	Colleges en lessen	91
9.3	Leerdoelen	91
9.4	Leerstrategieën en -stijlen	93
9.5	Hoofd- en bijzaken, samenvatten	95
9.6	Toetsen	96

10	Professionaliteit en deskundigheid	99
10.1	Efficiënt werken	100
10.2	Zelfstandig en zelfsturend werken	101
10.3	Verantwoording	102
10.4	Feedback op je verantwoordelijkheidsbesef	103
10.5	Fouten maken	103
10.6	Voorbeeldgedrag	105
10.7	Deskundigheid en persoonlijkheid	105
10.8	Generalist of specialist	106
11	Collegialiteit en samenwerking	109
11.1	Collegialiteit	109
11.2	Feedback	111
11.3	Succesvolle teams	114
11.4	Belbin	116
11.5	Online samenwerken	117
11.6	Vaardigheden	117
12	Leiderschap en diversiteit	121
12.1	Leiderschap	121
12.2	Leiderschapstijlen	122
12.3	Situationeel leiderschap	123
12.4	Jij bent ook een leider	124
12.5	Diversiteit	125
12.6	Diversiteitsperspectieven	125
12.7	Kennis over je organisatie	127
13	Omgaan met cliënten	131
13.1	Een relatie	131
13.2	Empathie	132
13.3	Afstand en nabijheid	132
13.4	Weerstand	134
13.5	Projectie	135
13.6	Diverse cliënten	135
14	Loopbaanontwikkeling	139
14.1	Inzicht met een blik op de toekomst	140
14.2	Solliciteren	143
14.3	Jezelf monitoren	145
14.4	Netwerken	147
14.5	Beroepsverenigingen	148
14.6	Intervisie, supervisie of coaching	148

15 Profileren en positioneren	151
15.1 Profileren	151
15.2 Positioneren	153
15.3 Je deskundigheid naar buiten brengen	156
15.4 Eigenschappen en vaardigheden bij profileren	157
15.5 Profileren aan de hand van andere hoofdstukken	158
Literatuur	159
Illustratieverantwoording	161
Trefwoordenregister	163
Over de auteurs	167

Inleiding

Stel je voor: je hebt je opleiding met succes afgerond en je hebt een baan gevonden. Tijdens je stage heb je al ervaring kunnen opdoen, maar met deze baan gaat het pas echt beginnen. Je bent een startende professional die het vooral zelf moet doen.

In je stage had je nog de ondersteuning van stagebegeleiders en van docenten. De mensen van je stageplaats wisten dat je lerende was en hielpen je als je het even niet wist. Het uitvoeren van je werkzaamheden, het vinden van je plek en het bepalen wanneer je zelf iets moest uitzoeken en wanneer je om assistentie kon vragen, hielden je als stagiair bezig. Daarnaast probeerde je goed samen te werken met de mensen om je heen. Je moest verantwoording afleggen over je handelen en resultaten. En dat betekende dat je aan je stagebegeleider uitlegde waarom je iets op deze of die manier deed.

Als je eenmaal professional bent, moet je een beroep doen op je kennis, je vaardigheden en de basis die je hebt aangelegd gedurende je stage. Je gaat zelfstandig taken uitvoeren en beslissingen nemen, je wilt je waarmaken en prestaties laten zien, terwijl je ook nog aan het uitzoeken bent hoe je je het beste kunt profileren en hoe je wilt omgaan met feedback van je leidinggevende.

Veel afgestudeerden die hun eerste baan ingaan, ervaren die start en soms zelfs ook nog de eerste jaren daarna als heftig. Waarom? Omdat er heel veel bij komt kijken als je zelfstandig en zelfsturend gaat werken als professional. De mensen op je nieuwe werkplek beoordelen je professionele kwaliteiten, maar er wordt ook gekeken naar je mens-zijn. Niet alle opleidingen besteden voldoende aandacht aan de persoonlijke groei van studenten. Toch zijn in het werkzame leven beide van belang. Je groei op persoonlijk vlak is van invloed op je functioneren. Als je goed functioneert, bevordert dat je persoonlijke ontwikkeling. Een wisselwerking.

Dit boek is geschreven voor studenten die leren om mensen te helpen en te begeleiden: studenten psychologie en Social Work, gezondheidszorg, primair of speciaal onderwijs of pedagogiek. Deze studenten vinden in dit boek ondersteuning bij het aanleggen van de basis.

Wanneer je met dit boek werkt, houd je jezelf een spiegel voor en gebruik je anderen om je de spiegel voor te houden. Het helpt namelijk om te reflecteren op je handelen en je gedrag. Deze zelfreflectie levert bewustwording op. Ze maakt je bewust van hoe je in je studie of (aankomend) werk staat, hoe je met anderen maar vooral ook met jezelf omgaat. Het zelfonderzoek door middel van dit boek kan confronterend zijn, maar is zeer de moeite waard. Vanuit die bewustwording kun je namelijk veranderen en verbeteren, anders gezegd: ga je jezelf ontwikkelen.

Op de website bij dit boek, www.delerendeprofessional.nl, staan veel opdrachten: jezelf ontwikkelen is namelijk vooral een kwestie van doen. Door de opdrachten te maken oefen je jezelf in het uitvoeren van je toekomstige werk. Alleen theorie lezen zal je niet beroepsvaardig maken; dat effect zal het maken van de opdrachten wél hebben. In de tekst staat een scherm-icoontje in de marge als er wordt verwezen naar een opdracht, een video of andere informatie op de website. Er is al veel theorie en literatuur voorhanden rondom de behandelde onderwerpen; je kunt zelf boeken en internetsites bestuderen, en elders je informatie vinden. Op de website vind je bij de hoofdstukken toepasselijke leessuggesties ter verdieping.

Voor veel opdrachten in dit boek (te herkennen aan het potlood in de marge) is geen theorie nodig. Het betreft dan het kijken naar jezelf, naar je denken en doen en naar de effecten ervan op de omgeving. Wel worden er richtlijnen en voorbeelden gegeven hoe je dit aanpakt. Als je samen met anderen (studiegenoten of collega's) de opdrachten uitwerkt en de reflectie bespreekt, zal dat meerwaarde hebben. Je kunt dan namelijk die feedback en inzichten van anderen gebruiken bij je eigen leerprocessen. Het voortdurend reflecteren en werken aan het verbeteren van eigen handelen, zal je ondersteunen bij het worden en blijven van een lerende professional.

Kerdoelen

Wat heb je geleerd en wat kun je als je dit boek bestudeerd hebt? Na het lezen van de teksten, het maken van de opdrachten maar vooral door het reflecteren op jezelf, ben je in staat om:

- kritisch naar je eigen handelen, (lerende) houding en motivatie te kijken;
- jezelf in de context van je studie of werk te plaatsen;
- op basis van zelfanalyse en feedback van anderen zicht te krijgen op je eigen handelen;
- jezelf op je persoonlijke ontwikkeling aan te sturen;
- je professionaliteit te optimaliseren;
- je welbevinden op het gebied van studie of werk te vergroten;
- het beste uit jezelf te halen en dit te effectueren;
- een bron van inspiratie voor jezelf en je collega's te zijn.

Door samen, met een of meer studiegenoten of collega's, in dit boek aan de slag te gaan ontwikkel je niet alleen jezelf op persoonlijk en professioneel vlak, maar zul je ook een constructieve bijdrage kunnen leveren aan het ontwikkelingsproces van anderen. In feite zijn dat de twee overkoepelende doelstellingen van dit boek: je eigen ontwikkeling en die van je studiegenoten bevorderen.

Voor iedereen die *De lerende professional* gebruikt: durf naar jezelf te kijken en durf met een open houding te luisteren naar wat anderen zeggen over jou als persoon en als professional. Dit doe je ten behoeve van je leerprocessen en om daadwerkelijk die voortdurend lerende professional te zijn.

Veel reflectieve momenten en een zinvol leerproces toegewenst.

Deel I
Persoonlijke
ontwikkeling

Wie ben ik?

1

Iedereen is uniek.

Dick Barelds (Barelds & Dijkstra, 2016)

De basis voor je persoonlijke en professionele ontwikkeling is je eigen persoonlijkheid. Vaak heb je wel een idee hoe je in elkaar zit, maar heb je ooit onderzocht wat voor persoon jij werkelijk bent? De eigenheid van mensen komt voort uit de persoonlijkheid.

Wat wordt verstaan onder persoonlijkheid? Vanuit de psychologie is daar veel over geschreven. In het boek *Inleiding in de persoonlijkheidspsychologie* geeft Dick Barelds deze samenvattende definitie:

'Persoonlijkheid heeft betrekking op de kenmerkende individuele verschillen tussen mensen in de manier waarop ze denken, zich voelen en zich gedragen. Deze individuele verschillen zijn vrij stabiel en deels genetisch bepaald en openbaren zich in verschillende situaties.'

(Barelds & Dijkstra, 2016, p. 12)

De persoonlijkheid ontwikkelt zich onder invloed van de gedragsregels in de context en omgeving waarin iemand opgroeit. Dat noemen we socialisatie (InfoNu, 2012). Primair zijn de socialisatoren ouders en familie, en ook vrienden. Op een ander niveau wordt de ontwikkeling van je persoonlijkheid beïnvloed door de groepen waar je deel van uitmaakt, zoals je school, sportvereniging, je collega's. Alle unieke persoonlijkheden samen vormen op hun beurt een diverse samenleving waarin de eigenheid van het individu een plaats moet en kan krijgen, maar waarin ook ruimte gevonden kan worden om vanuit solidariteit en gemeenschapszin rekening te houden met elkaars persoonlijkheden.

In deel 1 van dit boek wordt de nadruk gelegd op ontdekken wie je bent als persoon, aan de hand van thema's als denken en voelen, thema's die je persoonlijkheid van binnenuit bepalen. Hoe sta je in het leven ten aanzien van jezelf en van de ander, kun je in de relatie met anderen jezelf zijn en blijven, hoe geef je vanuit jouw persoonlijkheid richting aan je leven en leiding in het leven van anderen? We gaan in deel 1 ook in op wat zingevende factoren zijn en hoe je daarmee kunt omgaan, op hoe je kunt ontdekken wat voor jou wezenlijk van belang is en hoe je dat als professional kunt vormgeven in een visie. Thema's die belangrijk zijn voor jou als student, maar ook de basis vormen voor het werken als professional.

In hoofdstuk 1 beginnen we met het bespreken van hulpmiddelen die helpen ontdekken wie je bent: karaktereigenschappen, kernkwaliteiten en gedragsvormen.

1.1 Jezelf onderzoeken

Jij als persoon vormt de basis voor je functioneren. Je laat in het uitvoeren van je werk kanten van je persoonlijkheid zien:

- je karaktereigenschappen;
- je gedragspatronen;
- je kerngedachten;
- je gevoelens;
- je zelfbeeld;
- persoonlijk leiderschap, de manier waarop je met stress en problemen omgaat.

Wanneer je de hier genoemde aspecten onderzoekt en probeert deze adequaat te gebruiken in je leefwijze, kunnen ze een positieve invloed uitoefenen op je persoonlijkheid. Wanneer je weet wie je (nu) bent en hoe je zo geworden bent, kun je op een beter plan functioneren als student, mens en als hulpverlener.

Kortom, zelfkennis is van belang. Omdat je werkt met jezelf als instrument, moet je weten hoe dat instrument werkt en hoe het instrument, jijzelf dus, overkomt op een ander. Die ander is tijdens je studie bijvoorbeeld je medestudent. In professionele settings zal dat vooral je cliënt, patiënt of leerling zijn of je collega of leidinggevende.

Zelfkennis maakt je zekerder Als je weet waarom je bent zoals je bent, krijg je meer begrip voor jezelf. Bovendien begrijp je dan ook je cliënten of patiënten beter: zij hebben immers ook hun redenen waarom ze geworden zijn wie ze zijn. Een grote mate van zelfkennis van een hbo-professional draagt bij aan het hulp- of begeleidingsproces van de cliënt of patiënt.

Je kunt je persoonlijkheid onderzoeken door (gratis) testen op internet te maken. Een voorbeeld van een site met testen die betrouwbaar zijn en je een impressie geven van je persoonlijkheid is www.123test.nl. Een andere mogelijkheid is een persoonlijkheidstest laten doen door een psycholoog. Het tegenwoordig veel gebruikte en meest geaccepteerde persoonlijkheidsmodel is de Big Five. Deze naam slaat op de vijf grote persoonlijkheidstrekken: extraversie, mildheid, consciëntieusheid, emotionele stabiliteit en openheid. Met het testresultaat heb je een indruk van je persoonlijkheid. In de regel klopt die indruk wel, maar je kunt deze altijd toetsen en je omgeving vragen hoe zij jou zien. Mensen die je goed en al langer kennen, hebben immers een beeld van jou. Je gedraagt je thuis en bij vrienden misschien anders dan in de werksetting. Durf aan anderen te vragen hoe zij jou zien, welke eigenschappen opvallen en welke niet uit de verf komen. Tijdens je studie leer je jezelf steeds beter kennen aan de hand van feedback, in de praktijk en tijdens activiteiten met medestudenten. In de andere hoofdstukken van dit boek kun je meer lezen over feedback geven en ontvangen.

1.2 Kwaliteiten, eigenschappen en vaardigheden

In dit boek worden naast het begrip kernkwaliteiten de termen kwaliteiten, vaardigheden en eigenschappen gebruikt. Een kwaliteit is iets wat je goed kunt of waar je goed in bent. Iedereen bezit kwaliteiten. Je kunt een kwaliteit ontwikkelen in je beroep of in je persoonlijke leven.

Van een eigenschap kun je ook zeggen dat je dat bent. Een voorbeeld van een eigenschap is geduld. Je hebt geduld en je kunt ook stellen dat je geduldig bent. Je hebt goede en minder goede eigenschappen. Ook eigenschappen kun je ontwikkelen; je kunt dus meer geduld gaan uitoefenen als je dat bijvoorbeeld in je werk nodig hebt.

Een vaardigheid moet je eerst aanleren en kun je steeds blijven trainen. Vaardigheden heb je nodig in het dagelijkse leven, zoals koken of autorijden, maar ook in je werk, bijvoorbeeld gesprekken voeren. Van een vaardigheid kun je niet zeggen dat je het bent (zoals bij een eigenschap), alleen dat je het kunt. Zo heb je geleerd hoe je een gesprek moet voeren.

Beroepsspecifieke vaardigheden zijn die vaardigheden die je in een beroep nodig hebt. Een groepsleider moet bewoners op correcte wijze kunnen observeren, een verpleegkundige moet op de juiste wijze een wond kunnen verzorgen en een manager moet kunnen plannen.

1.3 Kernkwaliteiten

Als je een indruk hebt gekregen van jezelf als persoon, kun je verder onderzoek doen naar waar je goed in bent (je kwaliteiten dus) en naar wat jou hindert in je handelen, bijvoorbeeld je allergieën voor karaktereigenschappen van anderen. Kwaliteiten die tot het wezen (de kern) van iemand horen, noemde Daniel Ofman in *Bezieling en kwaliteit in organisaties* 'kernkwaliteiten'. Ze doordringen de hele mens en stellen al diens meer of minder in het oog springende eigenschappen in een bepaald licht (Ofman, 2017). Voorbeelden van kernkwaliteiten zijn zorgzaamheid, rust en gedisciplineerdheid. Door je kernkwaliteiten maak je jezelf kenbaar. Je omgeving zegt over je kernkwaliteiten dat die 'typisch jij' zijn. En jij zegt zelf over die kwaliteiten dat 'je altijd zo doet en niet beter weet'. Peter Gerrickens heeft in zijn boek *Kwaliteiten* Ofmans idee over kernkwaliteiten praktisch uitgewerkt. In die uitgave vervangt hij kernkwaliteiten door kwaliteiten, waar hij voorbeelden van heeft opgenomen, bijvoorbeeld 'grappig', 'betrouwbaar', 'precies'. Als je de lijst van Gerrickens bekijkt, zul je een aantal van jouw kwaliteiten herkennen.

Je kunt ook aan anderen vragen welke kwaliteiten zij in jou zien. Je partner zal je wellicht andere kwaliteiten toedichten dan je leidinggevende. Maar dat maakt het boeiend: te zien in welke situatie jij je potentie gebruikt en toont.

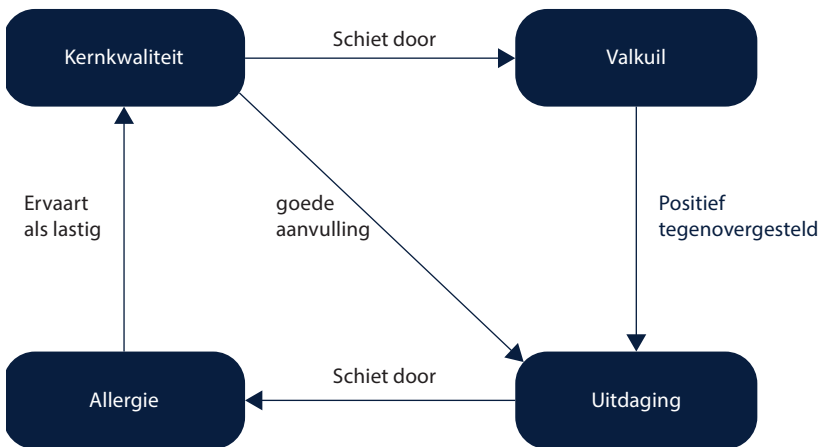
De theorie van Ofman is dat je in je kernkwaliteiten kun je 'doorslaan'. Je bent bijvoorbeeld gedreven, maar die gedrevenheid wordt soms zo dominant dat die kernkwaliteit je zwakke punt kan worden, waar je last van hebt in je handelen

en contact met anderen. Ofman noemt dat je 'valkuil'. Meestal roept jouw valkuil ergenis op bij anderen.

Ofman beschreef ook dat de valkuil van de een vaak de 'allergie' is van de ander, en hij bedoelt daarmee het gedrag van een ander dat jou irriteert. Het is goed om te weten dat zulk gedrag bij die ander vaak verband houdt met zijn valkuil en dus doorgeschoten gedrag in de kernkwaliteit is. Dat doorgeschoten gedrag levert een ontwikkelpunt op, dat Ofman de 'uitdaging' noemt. Kennis van jouw uitdaging brengt je verder terug naar je kwaliteiten en naar een betere kennis van jezelf.

Mensen zijn zich niet altijd bewust van hun kernkwaliteiten, valkuilen, allergieën en uitdagingen. Ofman heeft de begrippen opgenomen in een schema, het kernkwadrant, dat kan helpen er meer grip op te krijgen en je daardoor te ontwikkelen. Zo ziet dat kwadrant eruit:

Schema 1.1 Het kernkwadrant van Ofman

Het idee is dat je door kennis van je kwaliteit en je valkuil je uitdaging vindt, wat je kan helpen je gedrag te doorgronden en zo nodig af te stemmen op het contact met anderen.

Ofman heeft in zijn boek *Bezieling en kwaliteit in organisaties* het werken aan de hand van het kernkwadrant verder uitgewerkt. Ook Gerrickens heeft in zijn boek *Kwaliteiten* oefeningen opgenomen die je stimuleren je valkuilen en vervormingen op te sporen en de disbalans in je kwaliteiten te herstellen.

Op de website vind je voorbeelden van uitgewerkte kernkwadranten en linkjes naar websites waar je een kernkwadrant kunt maken.

Er komt veel op je af wanneer je na je studie aan de slag gaat als professional. Je voert zelfstandig taken uit, neemt beslissingen, overlegt met collega's en je wilt laten zien wat je kunt. Op je werkplek word je niet alleen op je professionele, maar ook op je persoonlijke kwaliteiten beoordeeld. Daarom is het van belang dat je weet wat je als persoon en professional te bieden hebt.

De lerende professional helpt je om te reflecteren op je eigen handelen en gedrag. Deze zelfreflectie levert bewustwording op, die je kunt gebruiken voor zelfontwikkeling. Dat laatste leer je vooral door te doen. In het boek en op de bijbehorende website, **www.delerendeprofessional.nl**, zijn daarom veel praktische opdrachten te vinden. Sommige opdrachten maak je alleen, maar veel opdrachten kun je samen met medestudenten uitvoeren of nabespreken. Zo profiteer je van de inzichten van anderen. Door voortdurend te blijven reflecteren en werken aan het verbeteren van het eigen handelen word je en blijf je een lerende professional.

Deze derde druk is geheel herzien en geactualiseerd en sluit nog beter aan bij het zorg- en welzijnsdomein. Bij het boek is nu ook een website beschikbaar, **www.delerendeprofessional.nl**, met video's, testen, opdrachten en verdiepingsmateriaal.

De lerende professional is geschreven voor studenten hogere sociale studies, gezondheidszorg, pabo of pedagogiek, maar is ook zeer geschikt voor jonge professionals die mensen helpen of begeleiden.

Vera Ranty is psycholoog, counselor en coach en was jarenlang werkzaam op Hogeschool Saxion Next in Deventer als docent, studentencoach en studieloopbaanbegeleider.

Sjoerd van Gorp is werkzaam op Avans Hogeschool als docent, onderwijsontwikkelaar en studieloopbaanbegeleider.

Joos Priem werkt als docent en onderwijsontwikkelaar studieloopbaanbegeleiding bij Avans Hogeschool.

ISBN 978-90-2442-700-0

9 789024 427000